

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 7016200804
Dátum vydania rozhodnutia: 22.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7016200804.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Gabriely Mederovej v spore žalobcu: „A VISTA“ Spółka z o.o., Export - Import Marek Latusek, ul. Stanisława Staszica 10 m 3, Rzeszów, Polska, IČO: 005130859, proti žalovanej: E. C., s miestom podnikania Orechová 108, IČO: 45653500, právne zastúpenej JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou so sídlom Čajakova 5, Košice, o návrhu žalovanej na obnovu konania, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 21. decembra 2018, č. k. 9Cb/1/2016, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 21. decembra 2018, č. k. 9Cb/1/2016 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 21. 12. 2018, č. k. 9Cb/1/2016 konanie zastavil. Zároveň rozhodol, že návrh na zmenu žalobcu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia uviedol, že žalovaná v pôvodnom konaní dňa 14. júla 2016 podala návrh na obnovu konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 10Cb/9526/1992 z dôvodov uvedených v návrhu. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 25. mája 2018 podala navrhovateľka obnovy konania - v pôvodnom konaní v procesnom postavení žalovanej návrh na zmenu strany sporu v zmysle § 80 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“), t. j. aby namiesto pôvodne označeného žalobcu vstúpil do konania K. Q., ul. N., W., N.. V priebehu konania súd prvej inštancie skúmal splnenie procesných podmienok v súlade s ustanovením § 161 ods. 1, § 61 C. s. p., § 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka a zistil, že označený žalobca (správne má byť žalovaný - pozn. odvolacieho súdu) v žalobe na obnovu konania bol zo zákona vymazaný zo súdneho registra k 1. januáru 2016. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na výpis Okresného súdu v Rzeszowe, XII. Hospodárske oddelenie štátneho súdneho registra, ktorého úradný preklad sa nachádza v origináli v exekučnom spise Okresného súdu Michalovce sp. zn. 22Er/572/2014, konštatujúc, že fotokópie výpisu z obchodného registra sú obsahom súdneho spisu v prejednávanej veci. So zreteľom na uvedené dospel

k záveru, že pri skúmaní podmienok, za ktorých môže súd konať bolo nepochybné zistené, že žalobca označený v návrhu na obnovu konania bol vymazaný s príslušného registra dávno pred podaním tohto návrhu. Nespôsobilosť byť účastníkom konania je neodstrániteľnou podmienkou konania a preto súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 64 C. s. p. konanie zastavil.

3. Súd prvej inštancie súčasne návrh na zmenu strany sporu v súlade s ustanovením § 80 C. s. p. zamietol s odôvodnením, že navrhovateľka obnovy konania podala návrh na obnovu konania dňa 14. júla 2016 a označený pôvodný žalobca zanikol k 1. januáru 2016, t. j. viac ako sedem mesiacov pred podaním žaloby na obnovu konania. Konštatoval, že za takejto situácie nie je možné použiť ustanovenie § 80 C. s. p., pretože nemožno zameniť neexistujúceho účastníka za existujúceho. Súd prvej inštancie zdôraznil, že zámena mohla byť povolená len v tom prípade, ak by k výmazu pôvodného žalobcu došlo po podaní návrhu na obnovu konania. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 C. s. p.

4. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podala odvolanie navrhovateľka obnovy konania - v pôvodnom konaní v procesnom postavení žalovanej (ďalej aj „odvolateľka“) navrhujúc, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p.) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.). Odvolateľka označila za nesprávny záver súdu prvej inštancie, že k výmazu pôvodného žalobcu došlo k 1. januáru 2016. Podľa odvolateľky táto informácia z úradného prekladu výpisu Okresného súdu v Rzeszowe, XII. Hospodárske oddelenie štátneho súdneho registra, ktorá je súčasťou súdneho spisu, nevyplýva. Z uvedeného dôvodu uznesenie súdu prvej inštancie považuje za nepreskúmateľné, nespĺňajúce zákonné predpoklady odôvodnenia rozhodnutia. S odkazom na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, vyjadrila odvolateľka názor o arbitrárnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia.

5. Žalobca (označený v pôvodnom konaní) sa k odvolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) po prejednaní odvolania v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených (ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 a contrario CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

7. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia a celého obsahu spisového materiálu zistil, že E. D. - v pôvodnom konaní v procesnom postavení žalovanej podala dňa 14. júla 2016 návrh na povolenie obnovy konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 10Cb/9526/1992. V žalobe na obnovu konania označila žalobcu (správne má byť žalovaný - pozn. odvolacieho súdu) ako „A VISTA“ Spółka z o.o., Export - Import Marek Latusek, so sídlom ul. Staszica 10 m 3, Rzeszów, Polska. Podaním doručeným súdu dňa 25. mája 2018 podala navrhovateľka obnovy konania - v pôvodnom konaní v procesnom postavení žalovanej návrh na zmenu strany sporu v zmysle § 80 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) t. j. aby namiesto pôvodne označeného žalobcu vstúpil do konania K. Q., ul. N., W., N.. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 28. decembra 2015 uzavrel pôvodný žalobca „A VISTA“ Spółka z o.o., Export - Import Marek Latusek, so sídlom ul. Staszica 10 m 3, Rzeszów, Poľská republika ako postupca na strane jednej s fyzickou osobou K. Q., ul. N., W., N. ako postupníkom na strane druhej zmluvu o postúpení pohľadávky. V zmysle tejto zmluvy sa K. Q. stal novým vlastníkom pohľadávky, ktorej zaplatenie si od navrhovateľky obnovy konania nárokuje v konaní vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 22Er/572/2014. Z dôvodu odstránenia akýchkoľvek pochybností o platnom postúpení pohľadávky navrhla súdu prvej inštancie, aby vyžiadal aktuálny výpis z obchodného registra Poľskej republiky postupcu - spoločnosti „A VISTA“ SPÓŁKA Z O.O., Export - Import Marek Latusek, ul. Stanisława Staszica 10 m 3, Rzeszów, Polska, IČO: 005130859. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu na zmenu strany sporu vychádzal z fotokópie úradného prekladu z 22. októbra 2014 Okresného súdu v Rzeszowe, XII. Hospodárske oddelenie štátneho súdneho registra, ktorú považoval za hodnovernú a preukazujúcu skutočnosť, že strana sporu označená ako žalobca „A VISTA“ SPÓŁKA Z O.O., Export - Import Marek Latusek, ul. Stanisława Staszica 10 m 3, Rzeszów, Polska, IČO: 005130859 bola zo zákona z národného súdneho registra

vymazaná k 1. januáru 2016, čím došlo k jeho zániku, čo malo za následok stratu jeho právnej subjektivity a spôsobilosti byť účastníkom konania. Keďže strana sporu - pôvodný žalobca zanikol pred podaním návrhu na obnovu konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 64 C. s. p. ako špeciálne ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniu § 80 C. s. p.

8. Odvolací súd po analýze predloženého spisu súdu prvej inštancie dospel k záveru, že obsah spisu uvedené tvrdenie súdu prvej inštancie nenasvedčuje. Na č. l. 42 spisu je síce zažurnalizovaná žiadosť súdu prvej inštancie o zapožičanie spisu od Okresného súdu Michalovce vedeného pod sp. zn. 22Er/572/2014, pričom fotokópie z tohto spisu sa nachádzajú na č. l. 43 (návrh povinnej na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, oznámenie o postúpení pohľadávky z 28. decembra 2015, Zmluva o postúpení pohľadávky z 28. decembra 2015 - pozn. odvolacieho súdu). Následne na č. l. 44 a 45 je však zažurnalizované elektronické podanie Okresného súdu Michalovce, v ktorom súd žiada o poskytnutie informácie a na čl. 46 je zažurnalizované podanie právnej zástupkyne navrhovateľky obnovy konania označené ako návrh o zmenu strany sporu v zmysle § 80 C. s. p. Až následne na č. l. 56 až 65 sú zažurnalizované fotokópie úradného prekladu Okresného súdu v Rzeszowe, XII. Hospodárske oddelenie štátneho súdneho registra avšak bez uvedenia toho, ako sa tieto dostali do spisu, či ich zaobstaral súd prvej inštancie alebo účastník konania. Ich hodnovernosť vzhľadom na uvedené nie je zrejma. Odvolací súd poznamenáva, že z pripojenej fotokópie úradného prekladu (v niektorých častiach úradného prekladu písomnosti je uvedené „nečitateľný text“ - pozn. odvolacieho súdu) výpisu Okresného súdu v Rzeszowe, XII. Hospodárske oddelenie štátneho súdneho registra z 22. októbra 2014 vyplýva len skutočnosť, že spoločnosť označená ako „A vista“ Spółka z o.o., nebola zapísaná v súdnom registri, napriek uplynutiu termínu, pričom údaj o výmaze spoločnosti z národného súdneho registra neobsahuje. Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom odvolateľa, že odôvodnenie napadnutého uznesenia v tejto časti nezodpovedá požiadavkám na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Požiadavka, aby rozhodnutie bolo riadne odôvodnené patrí medzi základné atribúty spravodlivého procesu. Jej účelom je medzi iným zabezpečiť transparentnosť, legitimitu a kontrolovateľnosť súdneho rozhodnutia. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Podcenenie povinnosti súdu vyhotoviť presvedčivé rozhodnutie, ktoré spĺňa parametre zákonnosti a ústavnosti, môže predstavovať porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (III. ÚS 311/2007, I. ÚS 33/2012). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03). Podľa názoru odvolacieho súdu, pre nedostatok dôkazov založených v spise ako aj odôvodnenia nemožno preskúmať vecnú správnosť záveru súdu prvej inštancie, že označený žalobca bol vymazaný z národného súdneho registra k 1. januáru 2016, čím došlo k jeho zániku, čo malo za následok stratu jeho právnej subjektivity a spôsobilosti byť účastníkom konania (§20a ods. 2 Občianskeho zákonníka). Iba strohý odkaz súdu prvej inštancie na fotokópiu úradného prekladu výpisu Okresného súdu v Rzeszowe, XII. Hospodárske oddelenie štátneho súdneho registra z 22. októbra 2014, odvolací súd nepovažuje za dostatočné preukázanie absencie procesnej subjektivity na strane žalobcu a rozhodnutie hodnotí ako predčasné, bez riadneho zistenia rozhodujúcich skutočností.

9. Po preskúmaní veci odvolací súd uzatvára, že napadnuté uznesenie nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia, čím bolo porušené právo navrhovateľa obnovy konania - v pôvodnom konaní v procesnom postavení žalovaného, na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ C. s. p. zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 C. s. p. mu vec vrátil na ďalšie konanie. V novom konaní úlohou súdu prvej inštancie bude potrebné opätovne posúdiť procesné podmienky strany sporu (procesnú subjektivitu), t. j. dôsledne zistiť rozhodujúce skutočnosti s využitím inštitútov dožiadania (§104 C. s. p.), edičnej (§189 C. s. p.) a informačnej povinnosti (§190 C. s. p.).

10. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej môže podať dovolanie strana, v neprospech ktorej bol rozsudok vydaný, v lehote dvoch mesiacov odo dňa jeho doručenia oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 C.s.p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ a b/ C.s.p.).

Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.